

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2009 ГОДИНА¹

Престъпленията, завършили с осъждане през първото тримесечие на 2009 г. са 7 113 и в сравнение със съответното тримесечие на 2008 г. се наблюдава увеличение с 4.1%. Осъдените лица с влезли в сила присъди са с 2.9% повече в сравнение с първото тримесечие на 2008 г. и достигат 7895. Осъдените лица на възраст 14-17 години съставляват 9.6% от всички осъдени лица, като спрямо съответното тримесечие на 2008 г. се наблюдава увеличение с 9.8%, когато този брой е 692 (Приложение 1).

Общопасните престъпления² са на първо място по брой и относителен дял в съвкупността на наказаната престъпност. През първото тримесечие на 2009 г. са завършили с осъждане 3 020 престъпления, което е с 8.1% повече спрямо същото тримесечие на предходната година. Делът на тези престъпления в наказаната престъпност съставлява 42.5%, което е с 1.7 процентни пункта повече спрямо първото тримесечие на 2008 г. Броят на осъдените лица за тези престъпления е 2 995, или те съставляват 37.9% от всички осъдени лица. Спрямо съответното тримесечие на 2008 г. се наблюдава увеличение с 9.1% на лицата, осъдени за тези престъпления.

° Наказаните престъпления по транспорта и съобщенията нарастват с 8.2% спрямо първото тримесечие на 2008 г. Осъдените лица за тези престъпления са 2 569. Те съставляват 85.8% от общия брой на лицата, осъдени за общопасни престъпления. Този брой расте с 8.8% спрямо първото тримесечие на 2008 г., когато са осъдени 2 362 лица.

° През първото тримесечие на 2009 г. наказаните случаи на противозаконни отнемания на МПС са 87 при 64 случая през съответното тримесечие на 2008 г., и са осъдени 105 лица. Увеличението е съответно с 35.9 и 47.9%.

° Броят на наказаните престъпления, свързани с наркотични вещества³ през наблюдаваното тримесечие на 2009 г. се увеличава със 7.3% - от 192 през първото тримесечие на 2008 г. на 206 през същото тримесечие на 2009 г. Осъдените лица са 211 при 198 през първото тримесечие на 2008 г., или с 6.6%. Увеличение се наблюдава и при наказаните престъпления и осъдените лица за контрабанда с наркотици. Наказаните престъпления от този вид са 11, а броят на осъдените лица също е 11. През същото тримесечие на 2008 г. този брой е 7 престъпления и 7 лица.

Наказаните престъпления против собствеността⁴ са 2 670, или те съставляват 37.5% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане (при 38.8% през първото тримесечие на 2008 г.). Лицата, осъдени за тези престъпления са 3 451, като се отбелязва намаление спрямо съответното тримесечие на 2008 г. с 1.7%.

° Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, завършили с осъждане. С присъда са завършили 1 957 престъпления от този вид. Осъдените лица са 2 687, което е с 2.4% по-малко спрямо предходната година.

° През първото тримесечие на 2009 г. са осъдени 240 лица за извършени 195 грабежа. В сравнение с тримесечието на предходната година се наблюдава намаление съответно с 5.1 и 1.5%.

¹ Предварителни данни

² В общопасните престъпления се включват престъпленията, извършени по общопасен начин или с общопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и против околната среда, при използване на атомната енергия за мирни цели и други общопасни престъпления).

³ В престъпленията, свързани с наркотици се включват: контрабандата на наркотици, производството, преработването, придобиването, притежаването, разпространението, превозването, държането, пренасянето и други.

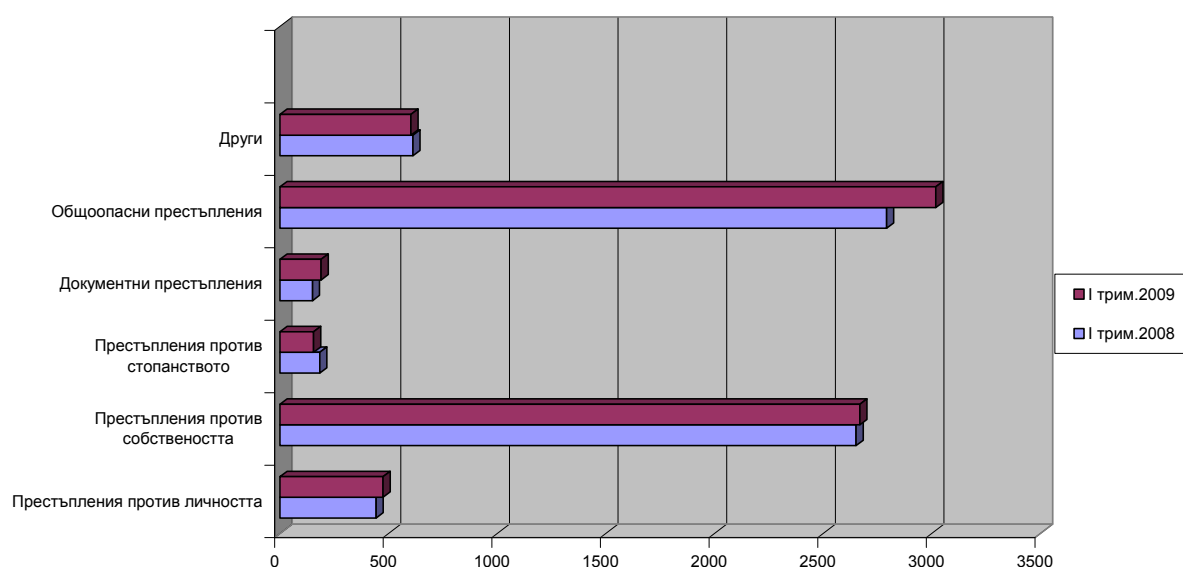
⁴ Престъпленията против собствеността включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

Наказаните престъпления против личността⁵ са 475, или 6.7% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане. Осъдените лица за тези престъпления са 470. Спрямо първото тримесечие на 2008 г. е налице увеличение на престъпленията и на осъдените лица съответно със 7.2 и 4.4%.

Спрямо първото тримесечие на 2008 г. броят на наказаните **престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система** и осъдените за тях лица, се увеличават съответно с 29.4 и 50.0% и достигат до 22 престъпления и 18 осъдени лица.

Увеличение се констатира при осъдените лица за **документни престъпления** с 35.0% и при **престъпленията против реда и общественото спокойствие** със 17.5%.

В сравнение със съответното тримесечие на 2008 г. се наблюдава намаление при наказаните **престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции** с 18.4%. С 31.7% намаляват и престъпленията, завършили с осъждане за незаконно преминаване през граница, докато при осъдените лица за този вид престъпление намалението е с 33.7%.

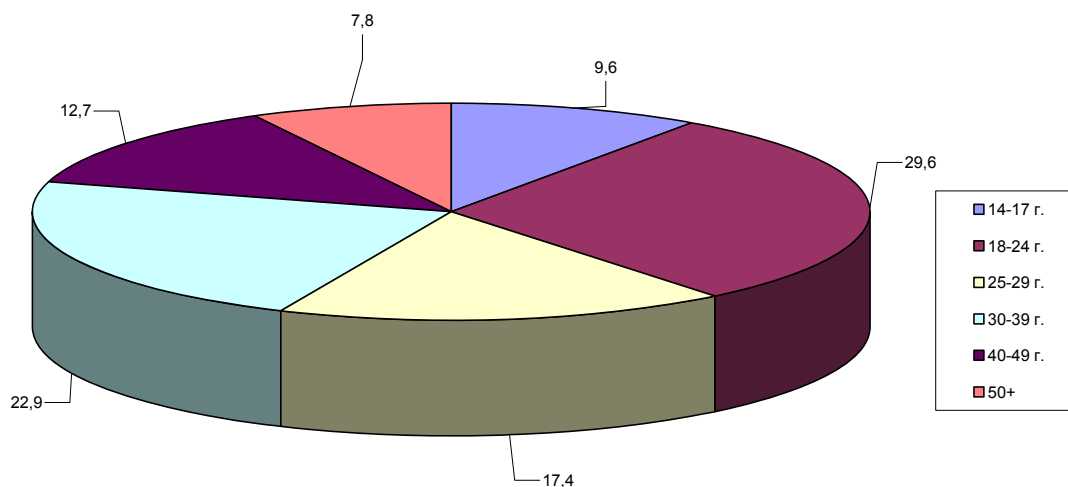

Фиг. 1 Осъдени лица по глави от Наказателния кодекс през първото тримесечие на 2008 и 2009 г. – брой.

Разпределението на осъдените лица по възраст е както следва:

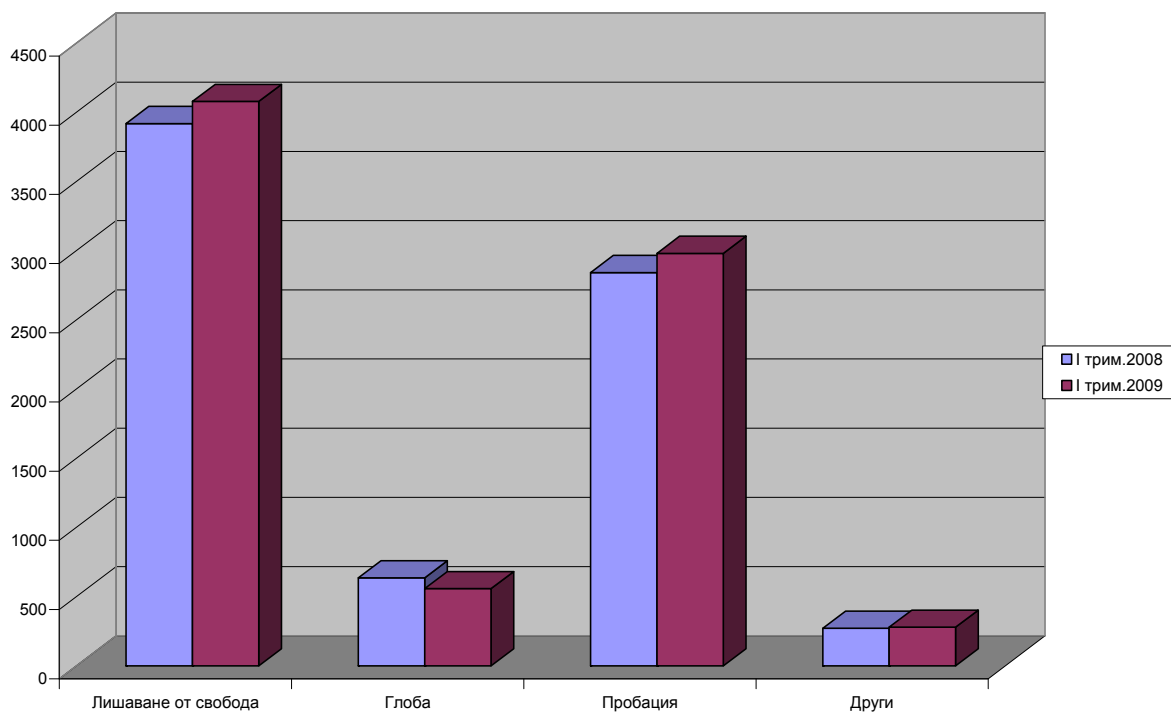
- ° Осъдените лица на възраст 18 – 24 години са 2 337 и с относителен дял 29.6%;
- ° На второ място са тези на възраст 30 – 39 години – 1 806 лица и с относителен дял 22.9%;
- ° Лицата на възраст над 40 години са 1 617 и с относителен дял 20.5%;
- ° Осъдените на възраст 25 – 29 години са 1 375 и с относителен дял 17.4%;
- ° Лицата на възраст 14 – 17 години са 760 и съставляват 9.6% от наказаната престъпност.

⁵ В престъпленията против личността се включват следните престъпления: убийство, телесна повреда, злепоставяне, отвлечане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, издаване на чужда тайна, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

Фиг. 2 Структура на осъдените лица по възраст през първото тримесечие на 2009 г. - %.

Лицата осъдени на лишаване от свобода, са 4 078 (51.7%), като с най-голям брой и относителен дял са осъдените до шест месеца – 2 216 лица (54.3%) и на лишаване от свобода от шест месеца до една година – 1 019 лица (25.0%). Наказанието пробация е наложено на 2 980 лица (37.7%), което е с 0.6 процентни пункта повече спрямо първото тримесечие на 2008 г.

Фиг. 3 Осъдени лица по наложени наказания през първото тримесечие на 2008 и 2009 г. - брой.

МЕТОДОЛОГИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Статистическите данни за наказаната престъпност са на основата на тримесечни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдението е дейността на районните и окръжните съдилища по наказателните дела от общ, частен и административен характер. От 1998 г. е включена и информация за дейността на военните съдилища. Не е включена информация за резултатите от дейността на Върховния касационен съд.

Единици на наблюдение са престъпленията, завършили с осъждане и осъдените лица с влезли в сила присъди.

В броя на престъпленията и осъдените лица за дадена отчетна година се включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същата година.

В броя на обвиняемите лица се включват осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица на някакво наказание, включително и условно осъдените.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане се включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно или повече лица.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години. Непълнолетните са навършили 14 години, но не навършили 18 години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Повече информация и данни за наказаната престъпност могат да бъдат намерени в интернет страницата на НСИ - <http://www.nsi.bg/SocialActivities/Crime.htm>

**1. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ЗАВЪРШИЛИ С ОСЪЖДАНЕ, И ОСЪДЕНИ ЛИЦА
ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2008 И 2009 ГОДИНА¹**

(Брой)

Вид на престъплението	2008			2009		
	тримесечия					
	I			I		
	престъпле- ния, завършили с осъждане	осъдени лица		престъпле- ния, завършили с осъждане	осъдени лица	
общо		в т.ч. непълно- летни	общо		в т.ч. непълно- летни	
Общо²	6834	7669	692	7113	7895	760
в това число:						
Престъпления против личността	443	450	35	475	470	46
от тях:						
Умишлени убийства (довършени и опити)	42	45	1	36	39	1
Причинени телесни повреди	221	235	17	216	230	29
Разврат	98	93	16	101	92	13
в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	46	48	4	42	38	3
Престъпления против брака, семейството и младежта	88	85	-	104	111	-
Престъпления против собствеността	2653	3509	576	2670	3451	607
от тях:						
Кражби	1957	2752	505	1957	2687	518
Грабежи	198	253	45	195	240	63
Присвояване	56	60	-	46	54	-
Измами	129	139	2	136	143	7
Изнудване	9	11	-	11	15	-
Унищожаване и повреждане на имущество	127	116	13	171	159	10
Престъпления против стопанството	183	202	5	155	185	2
в т.ч. против митническия режим (контрабанда)	16	16	-	17	24	-
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система	17	12	-	22	18	-
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	337	376	3	275	295	9
в това число:						
Незаконно преминаване през граница	252	273	2	172	182	7

Превеждане през граница	18	32	-	23	31	-
Подкупи	17	17	-	18	17	-
Документни престъпления	150	117	3	190	158	2
Престъпления против реда и общественото спокойствие	117	126	9	146	148	12
в т.ч. хулиганство	103	109	8	123	121	11
Общопасни престъпления	2793	2746	59	3020	2995	81
от тях:						
Палежи	24	25	1	22	19	-
Незаконно производство, притежаване и използване на оръжие, взривове и боеприпаси	93	78	-	90	79	-
Престъпления по транспорта и съобщенията	2406	2362	30	2603	2569	27
Противозаконно отнемане на МПС	64	71	15	87	105	32
Престъпления, свързани с наркотици	192	198	13	206	211	19
Военни престъпления	20	17	-	13	17	-

¹С влезли в сила присъди.

²Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

**2. ОСЪДЕНИ ЛИЦА ПО ПОЛ И ВЪЗРАСТ
ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2008 И 2009 ГОДИНА¹**

	(Брой)	
	2008	2009
	тримесечия	
	I	I
Общо²	7669	7895
Мъже	7233	7447
Жени	436	448
Непълнолетни лица (14 - 17 г.)	692	760
Мъже	659	722
Жени	33	38
Пълнолетни лица над 18 г.	6977	7135
Мъже	6574	6725
Жени	403	410
18-24	2253	2337
Мъже	2138	2223
Жени	115	114
25-29	1406	1375
Мъже	1334	1298
Жени	72	77
30-39	1826	1806
Мъже	1719	1700
Жени	107	106
40-49	960	1002
Мъже	894	939
Жени	66	63
50 и повече	532	615
Мъже	489	565
Жени	43	50

¹С влезли в сила присъди.

²Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

**3. ОСЪДЕНИ ЛИЦА ПО НАЛОЖЕНИ НАКАЗАНИЯ
ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2008 И 2009 ГОДИНА¹**

Наложени наказания	(Брой)	
	2008	2009
	тримесечия	
	I	I
Общо²	7669	7895
в т.ч. условно осъдени	2365	2515
Лишаване от свобода - общо	3919	4078
До 6 месеца	2023	2216
От 6 месеца до 1 година	1051	1019
От 1 до 3 години	718	715
От 3 до 5 години	76	74
От 5 до 10 години	29	30
От 10 до 15 години	9	17
Над 15 години	13	7
Доживотен затвор	2	0
Доживотен затвор без замяна	2	0
Глоба	636	558
Пробация	2842	2980
Други	268	279

¹С влезли в сила присъди.

²Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

